

Bircza

Bircza to miejscowość w województwie podkarpackim, położona na południowy zachód od Przemyśla. Aż do wybuchu II wojny światowej miasteczko to, zamieszkane przez Polaków, Ukraińców i Żydów, **było miejscem współistnienia trzech kultur i trzech religii.**

historia

Najwcześniejsza wzmianka o Żydach w Birczy pochodzi z roku 1570. W połowie XIX wieku rabinem w Birczy był Szmuel Szapiro, syn słynnego cadyka Elimelecha z Dynowa.

W czasie spisu powszechnego w 1921 r. w Birczy mieszkało 1038 Żydów, co stanowiło około 54% całej ludności miasteczka. Aż do 1941 r. istniały w Birczy trzy etniczne dzielnice: polska, ruska i żydowska.

Jesienią 1939 r. Bircza znalazła się w sowieckiej strefie okupacyjnej, a czerwcu 1941 r. została zajęta przez Niemcy. Na terenie miasteczka utworzono getto, w którym zgromadzono Żydów z całej okolicy. **W lipcu 1942 r. w pobliskich lasach stracono ponad 800 mieszkańców getta.** Resztę ludności żydowskiej wywieziono do obozu zagłady w Bełżcu.

W czasie II wojny światowej cmentarz żydowski w Birczy został poważnie zdewastowany. Cześć macew została wywieziona i wykorzystana przez Niemców do budowy mostu na Sanie. Po wojnie cmentarz, opuszczony i zaniedbany, ulegał powolnemu zapomnieniu. **Dziś jednak znalazł się pod naszą opieką – już wkrótce zostanie oczyszczony i uporządkowany.**

nasza szkoła

Jesteśmy szkołą wyróżniającą się w środowisku własną tożsamością i tradycją. Dbamy o nasze symbole i kultywujemy szkolne tradycje i obyczaje związane m.in. z osobą Patrona. Bierzymy udział w licznych konkursach i projektach o tematyce regionalnej. Nasza młodzież angażuje się w działania na rzecz środowiska. Organizujemy ciekawe przedsięwzięcia związane z promocją kultury i tradycji lokalnej. Współpracujemy z różnymi instytucjami, które wspierają nasze działania. Posiadamy certyfikat „Szkoła z klasą”.

przywracamy pamięć

My, uczniowie Publicznego Gimnazjum im. ks. płk. Tadeusza Dłubacza w Birczy zaopiekowaliśmy się cmentarzem w ramach programu „Przywróćmy Pamięć”, realizowanego przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. W ramach programu nie tylko porządkujemy cmentarz – gromadzimy też relacje starszych mieszkańców miasta, a także dokumenty i fotografie dotyczące przeszłości miejscowości, które pokazane będą na specjalnej wystawie. Relacje z naszych działań publikowane są na stronie internetowej szkoły oraz w lokalnej prasie. Jednym z efektów naszej pracy jest także ta ulotka.

„Te porozrzucane kamienne tablice, kryjące jakieś tajemnice historii zrobiły na mnie duże wrażenie. Wtedy pomyślałam, że trzeba coś zrobić, żeby ocalić to, co po tych ludziach zostało...”

Weronika kl. IIIb

„Zawsze interesowały mnie religie i historia. Pewnie dlatego, że w mojej rodzinie jest kilka religii. Nieraz spacerowałam po żydowskim cmentarzu i zastanawiałam się, co oznaczają te lwy, korony, dzbany i inne symbole na resztkach kamiennych płyt.”

Asia kl. IIIc

Wydano w ramach programu „Przywróćmy Pamięć”

Ulotka sfinansowana ze środków
Programu Operacyjnego „Patriotyzm Jutra”

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

www.fodz.pl

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

Patriotyzm Jutra